

Hemelvaart en Pinksteren 2020

Helaas is het nog steeds niet mogelijk om samen in de kerk vieringen te beleven en elkaar te ontmoeten. Om toch een gevoel van verbondenheid te houden, heeft ds. Tia Braam weer een boekje samengesteld voor deze dagen. We hopen dat het u op de een of andere manier ondersteunt in deze bizarre tijd, waarin we allemaal, ieder met zijn eigen vrees en zorgen, geïsoleerd leven en teruggeworpen worden op onszelf.

Met uw Bijbel en liedboek erbij wordt dit boekje compleet.

Hervormde kerken van Diever en Dwingeloo

HEMELVAART

Overweging:

Heeft Hemelvaart iets met ruimtevaart te maken? Vroeg een kind me. Nee, het heeft niet met ruimtevaart te maken. Maar hoe leg je dan uit, wat Hemelvaart wel is?

Voor veel mensen is Hemelvaartsdag momenteel niet meer dan een vrije dag of het begin van een lang weekend. Hemelvaartsdag is een "vrije dag" die nauwelijks meer liturgische kenmerken heeft.

Heeft Hemelvaart met ruimtevaart te maken? En eigentijdse vraag. Wij leven in een tijd waarin de afstand tussen hemel en aarde door satellieten en ruimtestations steeds kleiner wordt.

Door de moderne techniek en de sterrenkunde zijn we meer dan ooit in staat de geheimen van hemel en aarde te doorgronden. We krijgen steeds meer greep op alle facetten in het heelal, steeds meer geheimen worden onthuld. In onze voorstelling en kennis van het heelal past Hemelvaart niet meer. Heeft het feest van Hemelvaart dan afgedaan? Of heeft het ons toch nog iets te zeggen?

Het Bijbelse verhaal over Jezus' Hemelvaart heeft in de loop der eeuwen veel kunstenaars geïnspireerd. Vaak hebben ze de Hemelvaart van Jezus heel realistisch uitgebeeld, zoals te zien is op diverse afbeeldingen in kerken, kapellen en kathedralen. Er zijn afbeeldingen van de Hemelvaart van Jezus, waarop we een helling van een heuvel zien, de heuvel waarvan Jezus zou zijn opgestegen en op de helling zie je de afdrukken van voeten. De afdrukken van Jezus' laatste voetstappen op aarde. Het beeld van die voetstappen is een uitdrukking van het geloof dat Jezus weliswaar niet meer letterlijk aanwezig is, maar dat zijn indruk onuitwisbaar is op aarde.

Realistisch of abstract, in veel gevallen beelden kunstenaars uit, dat Jezus weliswaar lijfelijk weg is, maar desondanks nog veel betekent in de leefsituatie van mensen.

uit prentenboek vijftiende eeuw

Na alles wat de leerlingen rondom Jezus' dood hebben meegemaakt, is het begrijpelijk dat ze verslagen zijn. Wat was het een afgang, het leek het einde van Jezus en het einde van de droom van zijn leerlingen. Het leek het einde van die droom over een rechtvaardige wereld. De leerlingen zoeken troost bij elkaar, zoals mensen doen die een geliefd iemand aan de dood verliezen.

Alles lijkt uitzichtloos, je valt in een zwart gat, er is pijn, opstandigheid, gemis, leegte.

Maar zoals dat vaak gebeurt bij een afscheid: iemand begint herinneringen op te halen over degene die gestorven is:

"weet je nog wel, toen en toen....Weet je nog wat hij gedaan heeft, weet je nog wat zij/hij zei?"

Zo ook, herinneren de leerlingen Jezus zich. Hoe Jezus hen vertelde over wat er met Hem gebeuren zou. Ze herinneren zich wat hij zei. Jezus, die zijn leerlingen waarschuwde over zijn dreigende en onontkoombare dood.

Door herinneringen op te halen helpen de leerlingen elkaar om de gebeurtenissen in een ander licht te stellen. Jezus' leven is niet voor niets geweest. Zijn dood betekent niet het einde van zijn droom, zijn levenswerk gaat door, als zij, zijn leerlingen, in zijn voetstappen treden!

Jezus zegt: "Ik ben jullie voorgedaan, jullie zullen mijn getuigen zijn. "Zijn droom" gaat door, als zijn leerlingen er aan gaan staan!

Het is hen duidelijk: Jezus' heengaan is niet het einde, doen wat Jezus deed, na leven, zoals hij voor deed, dat is het nieuwe begin!

Het verhaal over de Hemelvaart van Jezus is geen beschrijving van een ruimtevaart, maar wil ons op een beeldende manier een religieuze boodschap doorgeven. We mogen het heengaan van Jezus verstaan als een oproep, een

oproep om ons in de alledaagse realiteit van het leven te laten raken door geestdrift, nagelaten in de afdrukken van Jezus' voetstappen op aarde.

Als we ons geraakt weten door de liefde van God, als we gevoelig worden voor het Geheim dat ons leven, ons bestaan draagt, dan zal het ons leven richting geven. Vaak zoeken we het Geheim buiten het leven van alledag, omdat dit leven ons te gewoon lijkt, te banaal. Of we zoeken helemaal niet meer, omdat we door allerlei gebeurtenissen in ons leven en in dat van onze dierbaren, er niet meer voor open staan, open kunnen staan. Soms hebben mensen in hun leven zoveel narigheid en ellende te verstouwen, dat daarin geen plaats meer lijkt te zijn voor iets als een geheim, dat er geen ruimte meer is om iets te voelen van die alomvattende vergevende liefde.

Toch is het gewone leven vol betekenis en mag je juist in de moeilijkste en meest extreme omstandigheden van het leven kracht ervaren. Soms is men zich daarvan op dat moment niet bewust. Vaak komt dat pas achteraf, als je terug kijkt en zegt: "Hoe heb ik dit vol kunnen houden, wie of wat heeft me hierdoor heen geholpen?" Soms is deze kracht voelbaar geworden in de nabijheid van een mens, een vriend of een vriendin, soms in alle stilte of in eenzaamheid.

Die kracht durven mensen soms benoemen als een "kracht van God", net zoals de leerlingen dat deden, toen ze bij het afscheid van Jezus in zichzelf de geestkracht van Jezus voelden en zo zijn getuigen werden. Voor de leerlingen was het de kracht van God.

En om die kracht willen wij op het feest van Hemelvaart bidden. Omdat die kracht, -zo mogen we geloven-, ons gevoelig zal maken voor de aanwezigheid van het Geheim van Gods liefde in het leven van alle dag, het zal ons bezielen als wij ons blijven inzetten als wij de droom van Jezus waar gaan maken.

Jezus' voetstappen op aarde, een teken van die droom, van Gods droom over een maatschappij waar gerechtigheid zal heersen en waar niet toegegeven zal worden aan allerlei kwade en ondermijnende krachten, niet in onszelf en niet om ons heen.

In het alledaagse leven zal moeten blijken, dat Hemelvaart geen vlucht in de ruime is, maar een oproep om er aan te gaan staan!

Amen.

Het lied wat u hierbij kunt opzoeken in uw liedboek is:

lied 663, 1,2: Al heeft Hij ons verlaten, Hij laat ons nooit alleen

Gebed:

Eeuwige God

we bidden voor alle mensen ver weg en dichtbij
we bidden voor alle mensen die maar moeilijk kunnen geloven in het leven
omdat alle hoop uit hun hart is weggeslagen
omdat ze gebukt gaan onder de zorgen van de alledaagse dag
en die alle moeite moeten doen om overeind te blijven.
Geef God, dat ze hieraan niet ten gronde gaan
maar het uit kunnen houden.

Zegen hen, God van het leven

Wij bidden om geestkracht en durf voor een ieder van ons
dat wij het uithouden in de stormen van het leven
en elkaar niet laten vallen of uitsluiten in moeilijke perioden
maar blijven proberen elkaar te dragen, te begrijpen en bij te staan
laat ons meer en meer medemens worden voor elkaar.
Zegen ons, God van het leven.

Wij bidden voor die vrouwen en mannen
die moed en kracht uitstralen in het leven
dat zij ons mogen voorgaan in het geloof
dat het leven het wint van de dood
dat wij samen een toekomst mogelijk maken.
daarom bidden we:
Zegen ons, God van het leven.

Sta ons bij God in ons denken en ons doen
dat wij mensen van moed, kracht en liefde zijn
in uw naam, metgezel voor elkaar.
Zegen ons zo, God van liefde en leven.
Amen.

PINKSTEREN

Pinksteren, het is de dag waarop God zijn levensadem geeft.
Pinksteren, de dag waarop een vuur van liefde wordt aangestoken in mensen,
de dag waarop we geroepen worden om kerk te zijn!
Pinksteren, de dag waarop we roepen: Kom Heilige Geest, kom in mijn hart,
kom in ons midden!

Zingen, lied 672, 1,2,7: Kom Laat ons deze dag met heilig vuur bezingen

Lezing, Handelingen 2: 1-11

Zingen, lied 670, 1,2,3,4: Kom schepper God, o heilige Geest

Overweging:

Wat altijd is geweest, het waaien van de *Geest*, gebeurt aan ons vandaag! Vieren: "het feest van de *Geest*!" Het is een feest vol symboliek. Het uitstorten van de *Geest* over jong en oud, vrouwen en mannen, kinderen en grijsaards, over geschoolden en ongeschoolden, over mensen van alle rangen en standen, verspreid over heel de wereld.

Een feest vol symboliek, want het gaat over geest, vuur, licht en levensadem. Het gaat om ongrijpbare dingen, ondoorgrondelijke dingen, maar tegelijk zo heel concreet.

Pinksteren, de *Geest* waait waarheen zij wil. Er gebeurt iets in en met mensen. Pinksteren, de *Geest* wil mensen nieuw leven inblazen, de *Geest* wil verwarmen wat verkild is. De geest wil mensen laten herademen, opnieuw roepen tot leven.

Pinksteren, het feest van de geboorte van de kerk, een veelbelovend begin voor mensen van toen en nu? Pinksteren ook een feest voor ons? Voor u, voor mij?

Met Pinksteren bidden en zingen, roepen zij om Gods geest, om levensadem, om geestkracht.

Vaak staan we niet stil bij onze adem, pas als je je eens stevig verslikt, weet je wat het is om adem tekort te komen. En ook mensen die een ziekte hebben aan de luchtwegen weten soms wat ademnood is. Mensen die aan het corona virus lijden of hebben geleden, kunnen je het zeker vertellen, hoe verschrikkelijk het gevoel is wanneer je bijna stikt.

Maar ook op geestelijke niveau, kennen we toch allemaal wel het gevoel van af en toe uitgeblust te zijn? Het gevoel dat de fut er uit is. Wie kent niet het gevoel van soms helemaal leeg te zijn, adem te kort te komen, verdoofd te zijn door emotionele en aangrijpende gebeurtenissen in je leven. Hoe bekend is niet de uitdrukking: "ik moet even bijkomen." Even op adem komen.

Pinksteren het feest van geestkracht, van levensadem.

Veel mensen hebben moeite om zich bij Pinksteren iets voor te stellen. Het roept iets op van een vaag en abstract gebeuren.....

Vera Huijgen schrijft:

"Het is eigenlijk niet zo gek dat het gros van het kerkvolk geen weg weet met het Pinksterfeest; heimelijk denk ik al jaren dat alleen Gods ingewijden,

diegenen die zich tot Gods dwazen durven rekenen, feest kunnen vieren met Pinksteren....."

Om iets te kunnen begrijpen, om iets aan te kunnen voelen wat er met Pinksteren is gebeurd, moeten we misschien terug naar het begin, naar hoe het allemaal begonnen is met dat kerkvolk, met Gods dwazen.

Het boek Handelingen vertelt erover: Na Jezus' dood zijn z'n leerlingen bij elkaar gekropen in afwachting van de dingen die komen gaan. Ze zijn bang, angstig en verward na de emotionele gebeurtenissen rondom de dood van Jezus. Ze schuilen bij elkaar om troost te vinden en om te praten over alles wat er de afgelopen tijd gebeurd is. Hun dromen en visioenen over een betere wereld, waarin ze zo hadden geloofd, waarop ze zo hadden gehoopt, zijn in een klap vernietigd en weggevaagd. De toekomst lijkt hen duister nu Jezus niet meer leeft. Hoe moeten ze zonder Jezus verder? Kunnen ze dat wel? Zo zitten ze midden in een rouwproces, leeg en uitgeblust. Ze zullen opnieuw op adem moeten komen.

Toch..... als ze na een tijd wat tot rust en verwerking zijn gekomen, komen er steeds meer herinneringen aan Jezus boven. Herinneringen over de dingen die Hij vertelde, de dingen die Hij deed. Dat Hij wel sterven moest voor zijn idealen, maar dat zijn levensgeest nooit gedooft zal kunnen worden. Ook niet door de dood!

En heel langzaam breekt het besef door dat, hoewel Jezus niet meer in levende lijve bij hen is, de geest van zijn levenswerk blijft. En die geest zal blijven ook, als zij het levenswerk van Jezus voortzetten! En dat besef, die omkeer in hun bewustzijn zet hen in vuur en vlam!

En het geweldige tot op vandaag de dag is....., dat, op het moment dat je je als mens openstelt voor diezelfde geestkracht van God, er ook goddelijke levensadem in jou stroomt!

Als je je als mens werkelijk gegrepen weet, je je geïnspireerd voelt door Gods adem, kun je als mens een nieuw begin gaan maken. Dan kun je dingen gaan doen, waartoe je je vroeger niet in staat achtte! Je zult in staat zijn om dingen te zeggen, waardoor anderen in de ruimte komen te staan, en gedrag gaan vertonen waardoor anderen jaloers op je worden! Al zal het vaak uitgelegd worden als dwaas! Maar het is goddelijke dwaasheid. Een spiegel die wordt voorgehouden!

En zo kan de kerk opnieuw geboren worden, door Gods dwazen, door Gods ingewijden.

"Hierheen adem, steek mij aan, stuur mij uit jouw verste verte licht"
vertaalde Huib Oosterhuis.

Het kan dus, het boek Handelingen vertelt ons erover!

Amen

Zingen, 682, 2,3,4: 't Is feest vandaag, 't is Pinksterfeest

Gebeden:

God wij danken U, omdat U mensen wilt aanraken met uw *Geest*.

Bewaar ons God, laat uw kerk niet verloren gaan, vervul ons met uw *Geest*,
maak ons tot enthousiaste mensen, dader en verspreiders van licht, vrede en
recht.

God laat uw kerk een wereld wijde gemeenschap zijn van vreugde en hoop,
laat ze alle begrenzing doorbreken, mag ze een houvast zijn voor velen in deze
onzekere en eenzame tijd.

God wij bidden voor alle mensen, wereldwijd!

God we bidden voor onszelf, om kracht om het uit te houden, om het vol te
houden!

Geef ons moed en durf, wijsheid en zachtmoedigheid.

God wij brengen al onze vreugde en al ons verdriet, onze hoop, ons verlangen,
ons geloof en twijfel bij U.

Onze Vader die in de hemel zijt,

Uw naam worde geheiligd.

Uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden

zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.

En leid ons niet in verzoeking,

maar verlos ons van de boze.

Want van U is het koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid

in eeuwigheid. Amen

Zingen, 601, 1,2,3: Licht dat ons aanstoot in de morgen

Zegen:

De Heer zegene en Hij behoede u;
de Heer doe Zijn aangezicht over u lichten en is u genadig;
de Heer verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!
Amen

Adem is leven

Je ademt leven in
Je ademt leven uit.
Je ademt naar anderen toe met je woorden,
je lachen je zingen je huilen je klagen.

Die adem, dat ben jij zelf.
Het is jouw levensadem.
De Geest van God is als God die uitademt naar ons toe.
En wij mogen die Geest van God weer inademen.
Maar je moet het zelf wel willen.

De Geest van God, is een goede Geest.
Hij zet mensen in beweging.
Hij maakt mensen vurig.
Hij zet hen in vuur en vlam.
En wat doen ze dan, die mensen?
Ze maken een nieuwe wereld.
Ze troosten waar verdriet is.
Ze geven waar gebrek is.
Ze luisteren waar nood is.
Ze bevrijden waar slavernij is.
Ze zingen en dansen.
Soms komen ze samen, dan bidden ze tot God
en vragen opnieuw om zijn Geest

